

...

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.135/2021/18. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság helység², a 2021. december 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján, 2022. január 7. napján tartott tanácsülésen meghozta az alábbi

Í T É L E T E T:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt¹ és társa ellen indult büntetőügyben a helység² Környéki Törvényszék 2020. december 1. napján kihirdetett 6.B.51/2020/27. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt¹ I.r. vádlott terhére megállapított bűncselekményeket

- folytatólagosan elkövetett csalás büntettének (Btk. 373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (6) bekezdés b) pont,)
- 4 rendbeli – két esetben folytatólagosan és két esetben társtettesként elkövetett - csalás büntettének (Btk. 373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont)
- 3 rendbeli folytatólagosan, két esetben társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345.§),
- 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntettének (Btk. 285.§ (1) bekezdés)
- közokirat-hamisítás büntettének (Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pont) és
- felbujtóként elkövetett – helyesen – hivatali visszaélés – büntettének (Btk. 305.§ c) pont) minősíti.

A tényállás II. pontjában leírt, egyrendbeli ügyvédi visszaélés büntette (Btk. 285.§ (1) bekezdés) miatti büntetőeljárást megszüntetettnek tekinti.

Az I.r. vádlottat halmazati büntetésül 2(két) év szabadságvesztésre, 100 (száz) napi tétel, napi tételenként 10.000-(tízezer) forint összegű, összesen 1.000.000- (egymillió)forint pénzbüntetésre és végleges hatályú ügyvédi foglalkozástól eltiltásra ítéltnek tekinti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg.

A szabadságvesztés végrehajtását 5(öt) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztésből az I.r. vádlott végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Amennyiben az I.r. vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, ebben az esetben a pénzbüntetés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés végrehajtási fokozata az irányadó.

Az I.r. vádlott előzetes letartóztatásának befejező időpontja 2011. május 5. napja, így a szabadságvesztés végrehajtása esetén eddig a napig fogvatartásban töltött idő számít be a kiszabott szabadságvesztés tartamába.

Megállapítja, hogy az I.r. vádlott anyja neve helyesen: I.r. vádlott anyja neve anyja neve

Terhelt² vádlottat III.r. vádlottnak jelöli meg, büntetését 200(kétszáz) napi tétel pénzbüntetésre mérsékel. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1000(ezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott 200.000(kétszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni úgy, hogy egy napi tétel pénzbüntetésnek egy nap szabadságvesztés felel meg.

A III.r. vádlott születési neve: Boldizsár Anna.

A büntető ügy iratai között kezelni rendelt iratokat és adathordozókat a helység² Megyei Rendőrfőkapitányság Bűnügy Osztály Vagyonvédelmi Alosztálya 13000-72/2008.bü. szám alatt foglalta le.

Terhelt¹ I.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összege helyesen 495.761-(négy százkilencvenötezer-hétszázhatvanegy) forint, míg az állam terhén maradó bűnügyi költség 952.020-(kilencszázötvenkétezer-húsz) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú ítélet bevezető részében a 2020. június 19-i tárgyalási napot is megjelöli.

INDOKOLÁS

[1] A helység² Környéki Törvényszék 2015. december 11. napján kihirdetett 24.B.2/2011/253. számú ítéletével Terhelt¹ I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rendbeli társtettesként elkövetett a Btk. (helyesen 1978.évi IV.tv.) 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett különösen

nagy kárt okozó csalás büntetében, 4 rendbeli társtettesként elkövetett a Btk. (1978.évi IV.tv.) 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntetében, 3 rendbeli a Btk. (1978.évi IV.tv.) 247.§ (1) bekezdésébe ütköző folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntetében, 1 rendbeli a Btk.(1978.évi IV.tv.) 274.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetében, 1 rendbeli felbujtóként elkövetett, a Btk. (1978.évi IV.tv.) 225.§-ába ütköző hivatali visszaélés büntetében és 3 rendbeli társtettesként elkövetett, a Btk. (1978.évi IV.tv.) 276.§-ba ütköző, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében. Ezért öt halmazati büntetésül 6 év börtönbüntetésre, 6 év közügyektől eltiltásra, 5 millió forint pénzmellékbüntetésre és végleges hatályú ügyvédi foglalkozástól eltiltásra ítélte.

[2] tanú42 II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rendbeli társtettesként a Btk. (1978.évi IV.tv.) 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntetében és 1 rendbeli társtettesként a Btk. (1978.évi IV.tv.) 276.§-ba ütköző folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében. Ezért a II.r. vádlottat halmazati büntetésül 350 napi tétel, napi tételenként 5.000-forint összegű, összesen 1.750.000-forint pénzbüntetésre ítélte.

[3] Terhelt2 III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rendbeli társtettesként elkövetett a Btk. (1978.évi IV.tv.) 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás büntetében. Ezért a III.r. vádlottat 200 napi tétel, napi tételenként 1000-forint összegű, összesen 200.000-forint pénzbüntetésre ítélte.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében rendelkezett továbbá az I.r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a pénzmellékbüntetés, és pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, a sértettek polgári jogi igényéről, az I.r. vádlott terhére bejegyzett zár alá vétel fenntartásáról, illetve feloldásának feltételéről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

[5] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen Terhelt1 I.r. vádlott és védője felmentés, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése város1ekében, míg Terhelt2 III.r. vádlott és védője elsődlegesen a pénzbüntetés összegének mérséklése, másodlagosan intézkedés alkalmazása város1ekében jelentett be fellebbezést.

[6] A helység2 Környéki Törvényszék 24.B.2/2011/253. számú ítélete tanú42 II.r. vádlott tekintetében 2015. december 12. napján jogerőre emelkedett.

[7] A védelmi fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2016. november 29. napján kihirdetett 15.Bf.191/2016/13. számú végzésével a törvényszék ítéletét Terhelt1 I.r. és Terhelt2 III.r. vádlottak tekintetében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[8] A hatályon kívül helyezés indokai szerint a törvényszék ítélete a Be. (1998.évi XIX.tv.) 352.§ (1) bekezdés a), b), c), és d) pontjaiban megjelölt megalapozatlansági hibákban szenvedett, továbbá az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét is olyan mértékben elmulasztotta, hogy ez a Be. (1998.évi XIX.tv.) 373.§ (1) bekezdés III. pontja

szerinti abszolút hatályon kívül helyezési ok megállapítására adott alapot. Indokai körében a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a tények pusztá felsorolása az azokra vonatkozó bizonyítékok értékelése, összevetése nélkül nem minősül indokolásnak.

[9] Az elsőfokú ítélet alapvető hibájaként jelölte meg, hogy az az I.r. vádlott vallomásaival nem foglalkozott, azt nem részletezte, és értékelési körébe sem vonta be.

[10] Így a tényállás I/a, b, és c pontjai tekintetében a bizonyítékként megjelölt okiratokat és tanúvallomásokat az I.r. vádlott nyomozás során tett vallomásaival nem vetette össze, a bizonyítékokat, bár számba vette, de nem mérlegelte azokat.

[11] A tényállás II. pontjára vonatkozóan arra utalt, hogy olyan tanúvallomások értékelésére hivatkozott az elsőfokú bíróság, amelyek tartalmuk alapján nem ezzel a tényállással állnak kapcsolatban, míg a III/a és III/b. pontok tekintetében kizárólag a bizonyítékok felsorolása történt meg, míg a IV/a pont vonatkozásában az elsőfokú bíróság által hivatkozott tanú²⁹ tanú ténylegesen nem nyilatkozott.

[12] A másodfokú bíróság kiemelte azt is, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítékként olyan tanúvallomásokat is megjelölt, melyeket sem felolvasással, sem pedig ismertetéssel nem tett a bizonyítás anyagává, továbbá a sértettek ellentmondó nyilatkozatait sem értékelte.

[13] Kifogásolta továbbá a másodfokú bíróság azt is, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a helység²vidéki Nyomozó Ügyészség vádiratában Terhelt¹ vádlottat 4 rendbeli a Btk. (1978.évi IV.tv.) 247.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntetével vádolta, a bűnösségét csak 3 rendbeli bűncselekmény elkövetésében állapította meg, azonban felmentő rendelkezést ebben a tekintetben nem hozott, vagyis a vádat nem merítette ki.

[14] A titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokkal összefüggésben utalt arra is, hogy az elsőfokú ítélet nem rögzítette, hogy a lehallgatott beszélgetések melyik tényállási ponttal állnak összefüggésben, illetve e bizonyítékok tartalma sem ellenőrizhető, miután azok kivonatolt módon készültek.

[15] Súlyos fogvatékosságnak ítélte a másodfokú bíróság azt, hogy az elsőfokú ítélet kritika nélkül elfogadta a vádirat megállapításait annak ellenére, hogy sértett¹ vallomásának valóságtartalmával kapcsolatban kételyek merültek fel. Ugyanakkor a másodfokú bíróság annak az álláspontjának adott hangot, hogy sértett¹ vallomása az I.r. vádlott vallomásával együttesen értékelve arra utal, hogy a háttérben olyan ügyeletek állhatnak, amelyek nem zárják ki azt az I.r. vádlotti vallomást, hogy ténylegesen ő adott kölcsönt a sértettnek.

[16] Rámutatott a másodfokú bíróság arra is, hogy az I/g. tényállási ponttal kapcsolatban tanú¹³ személyét illetően sértett¹ vallomásával szemben az elsőfokú ítélet ellentmondásos megállapításokat tartalmaz, illetve a nyomozás során Terhelt² III.r. vádlott vallomása alapján sértett¹ sértett tévedésbe ejtése nem állapítható meg.

[17] Ezen túlmenően a másodfokú bíróság megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt2 III.r. vádlott tekintetében az indokolási kötelezettségét egyáltalán nem teljesítette, mert vallomásait az egyéb bizonyítékokkal nem vetette össze.

[18] A megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásként a másodfokú bíróság előírta dr. Farkas terhelt1 I.r. és Terhelt2 III.r. vádlottak ismételt, részletes kihallgatását, továbbá a szükséges törvényes figyelmeztetések mellett tanú42 elítélt és a sértettek ismételt tanúkénti meghallgatását annak tisztázása városlekében, hogy milyen előzményeket követően, milyen célból és körülmények között került sor a vádiratban megjelölt szerződések készítésére, aláírására, illetve ezzel kapcsolatban ténylegesen milyen pénzmozgások történtek.

[19] A hamis okmányokkal kapcsolatban elegendőnek ítélte a beszerzett adatok ismertetését.

[20] Az ilyen módon megismételt eljárás eredményeként a bizonyítékok teljes körű értékelésével és az indokolási kötelezettség teljesítése mellett ítélte megalapozottnak a vádlottak büntetőjogi felelőssége körben meghozott döntést.

[21] Megjegyezte azt is, hogy a megismételt eljárás során indokolt vizsgálni azt is, hogy a bűncselekmény elkövetésekor, vagy elbírálásakor hatályos büntető anyagi jogszabályok biztosítanak a terhelték számára kedvezőbb elbírálást.

[22] A helység2 Környéki Törvényszék – a megismételt elsőfokú eljárásban – 2020. december 1. napján kihirdetett 6.B.51/2020/27. számú ítéletében Terhelt1 I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rendbeli folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett csalás büntetében (1978.évi IV.tv. 318.§ (1) bekezdés (7) bekezdés b) pont), 4 rendbeli részben folytatólagosan, üzletszerűen és részben társtettesként elkövetett csalás büntetében (1978.évi IV.tv. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés b) pont, 3 rendbeli folytatólagosan, részben társtettesként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978.évi IV.tv. 276.§), 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntetében (1978.évi IV.tv. 247.§ (1) bekezdés), 1 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében (1978.évi IV.tv. 274.§ (1) bekezdés c) pont) és 1 rendbeli felbujtóként elkövetett – helyesen - hivatali visszaélés büntetében (1978.évi IV.tv. 225.§). Ezért az I.r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre, 1 millió forint pénzmellékbüntetésre és végleges hatályú ügyvédi foglalkozástól eltiltása ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette.

[23] Terhelt2 II.r. (korábban III.r.) vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett csalás büntetében (1978.évi IV.tv. 318.§ (1) bekezdés (5) bekezdés a) pont) és ezért őt 30 nap – könnyű fizikai munkakörben végrehajtandó – közvároslekű munka büntetésre ítélte.

[24] Rendelkezett az I.r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe – annak végrehajtása esetén – történő beszámításáról, a II.r. vádlott esetében a munkakötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeiről.

[25] sértett¹ és sértett² magánfelek polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

[26] Rendelkezett továbbá a megismételt eljárásban meghozott elsőfokú ítélet az eljárás során lefoglalt iratok, adathordozók sorsáról, az I.r. és II.r. vádlottak terhére elrendelt zár alá vétel fenntartásáról, illetve feloldásának lehetőségéről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

[27] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség – a jogorvoslati nyilatkozatra fenntartott három munkanapon belül – Terhelt¹ I.r. vádlott terhére súlyosításért, az I.r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása városlekében, míg az I.r. vádlott felmentésért, védője a tényállás téves megállapítása miatt, - a hivatali bűncselekmény kivételével – bizonyítottság, illetve bűncselekmény hiánya okán felmentésért, míg Terhelt² II.r. vádlott és védője felmentés városlekében jelentett be fellebbezést.

[28] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.260/2021/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartva az ügy tanácsülésén történő elbírálására látott lehetőséget.

[29] Kifejtette, hogy a megismételt eljárás során a helység² Környéki Törvényszék a hatályon kívül helyező végzésben előírtak szem előtt tartásával járt el, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta, értékelte, és az ítéleti tényállást ezek alapján megalapozottan állapította meg.

[30] Álláspontja szerint az indokolási kötelezettség körében a logika szabályait szem előtt tartva, megfelelő terjedelemben fejtette ki álláspontját.

[31] A tényállás alapján mindkét vádlott bűnösségének megállapítása okszerű, és a bűncselekmény jogi minősítése is helytálló, a bűncselekmények elkövetésekor hatályos büntető anyagi jogszabály alkalmazása is indokolt.

[32] A bűnösségi körülmények tekintetében Terhelt¹ I.r. vádlott esetében a büntetlen előélet, mint enyhítő körülmény értékelését mellőzni indítványozta azzal, hogy ez esetében a foglalkozásának előfeltétele volt, ellenben súlyosító körülményként indokoltnak ítélte annak nyomatékos figyelembevételét, hogy az I.r. vádlott az ügyvédi hivatásának gyakorlása során következetesen szembe helyezkedett esküjével, és magatartásával a jogszerű ügyvédi hivatás gyakorlásába vetett ügyféli bizalmat ingatta meg.

[33] Az I.r. vádlott tekintetében az ügyészség a bűncselekmények jellege, többszörös halmazata és tárgyi súlya alapján – a jelentős időmúlás ellenére - kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás alkalmazásával látta biztosíthatónak a büntetési célokat.

[34] Terhelt² II.r. vádlottal szemben az 1978.év IV.tv. 87.§ (2) bekezdés d) pontjának alkalmazásával kiszabott közvároslekű munka büntetést az ügyészség megfelelőnek ítélte,

míg az elsőfokú ítélet járulékos kvárosslésekben meghozott rendelkezéseinek megváltoztatására sem látott indokot, ezért az I.r. vádlott büntetésének súlyosítása mellett egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[35] Terhelt1 I.r. vádlott a fellebbezés írásbeli indokolásában annak az álláspontjának adott hangot, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező határozat iránymutatásainak nem tett eleget.

[36] A hatályon kívül helyezés indokai körében utalt arra, hogy ennek egyik oka az volt, hogy a korábban eljáró elsőfokú bíróság a vádirat megállapításait kritika nélkül vette át, amely véleménye szerint a felülbírálat alapjául szolgáló elsőfokú ítélettel kapcsolatban ismételten elmondható. Továbbá álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolása változatlanul hiányos, ténybeli és jogi szempontból is kifogásolható, illetve az elsőfokú bíróság az alanyi oldal tisztázatlansága ellenére, ennek büntetőjogi konzekvenciáit nem vonta le annak ellenére, hogy ítéletében maga is rögzítette, hogy az igazság, valóság feltárása a jelen ügyben nehézkes, és a vádlottak és a sértettek valódi szándéka sem tárható fel teljes mértékben.

[37] Előadta I.r. vádlott, hogy jogtalan haszonszerzési vagy károkozási szándéka sosem volt, de az elsőfokú bíróság sem állapított meg olyan támadhatatlan tényállást, amelyből erre következtetni lehetne, így az egyes bűncselekmények – főként a csalás – törvényi tényállási elemei hiányoznak.

[38] Kifejtette azt is, hogy az elsőfokú ítélet változatlanul felsorlás-szerűen jelöli meg a bizonyítékokat, így azok értékelésével ismét adós maradt, mint ahogy a pénzmozgások tisztázása és a tényleges kárértéknek a megállapítása sem történt meg, elmaradt ebben a tekintetben a sértettek vallomásai közötti ellentmondás értékelése. Hangsúlyozta az I.r. vádlott, hogy sértett1 tekintetében olyan objektív bizonyíték, amely azt igazolná, hogy tőle pénzt vett volna át, nem merült fel. Ugyanakkor sértett1 vallomásából egyértelmű, hogy tisztában volt az okiratok valótlán tartalmával, és úgy nyilatkozott, hogy az okiratokban feltüntetett összegek valótlanak.

[39] sértett4 és sértett3 vallomásaival kapcsolatban is azt hangsúlyozta, hogy a tényállásban leírt pénzmozgásokra a sértettek bizonytalanul és ellentmondásosan nyilatkoztak.

[40] Mindezek alapján a kár keletkezésére vonatkozó bizonyítékok vizsgálatának szükségessége mellett azt emelte ki, hogy ezalapján az ügyben feltárható, hogy ténylegesen egyik sértettnek sem keletkezett kára.

[41] I.r. vádlott ezen túlmenően a hatályon kívül helyező határozat és a sértettek vallomásaiból idézve ez utóbbiak önellentmondásos, következetlen és bizonytalan részleteit emelte ki. Ezzel szemben saját vallomásával kapcsolatban előadta, hogy azokban a vád tárgyává tett tények tárgyilagos tisztázására törekedett, melyeket objektív bizonyítékok is igazolnak.

[42] A bizonyítékként értékelt okiratok és a sértettek tudattartalmára vonatkozóan kifejtette, hogy nyilatkozataik alapján maguk a sértettek is tudtak a szerződések valótlan tartalmáról, mint ahogy azt is elmondták vallomásukban, hogy az egyes ingatlanokkal kapcsolatban tényleges vásárlási szándékuk nem volt, azoknak fedezeti, biztosíték jellege volt.

[43] A lehallgatási jegyzőkönyvekkel kapcsolatban a hatályon kívül helyező határozat aggályaival egyetértve arra mutatott rá, hogy a megismételt eljárásban ennek kiküszöbölése nem történt meg, illetve az ítélet indokolása is a vallomások kivonatolásából áll, amely így szubjektív elemektől sem mentes.

[44] Hivatkozott arra is, hogy a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező határozata szerint sem zárhatók ki a háttérben olyan ügyletek, amelyek alapján az I.r. vádlott adott kölcsönt sértettl sértettnek, melyet az általa bemutatott sms üzenet is alátámaszt, illetve sértettl tőle függetlenül is számtalan, valótlan tartalmú és nem létező személyekre utaló okiratot írt alá.

[45] Végezetül hangsúlyozta az I.r. vádlott a büntetlen előéletét és azt, hogy ez az igen elhúzódó ügy egzisztenciálisan számára komoly hátrányokat okozott. Irodalmi munkásságát, annak elismerését és társadalmi, oktatói felkéréseit, tevékenységét bemutatva, a fellebbezése elbírálásánál ennek figyelembevételével kérte a bíróság döntését abban a kvároslésben, hogy – az ügyészség álláspontjával egyezően – valóban olyan személy-e, akitől a társadalmat meg kell védeni.

[46] Az I.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásaként benyújtott beadványában védence részletesen kifejtett álláspontjával egyetértve előadta, hogy indokait a másodfokú nyilvános ülés keretében kívánja majd kiegészíteni.

[47] Terhelt2 II.r. vádlott védője a Be.584.§ (6) bekezdése értelmében a bejelentett fellebbezését írásban is indokolta.

[48] Kifejtette, hogy a megismételt eljárásban meghozott elsőfokú határozatot megalapozatlannak tartja, mert a megállapított ítéleti tényállás hiányos, részben felderítetlen és helytelen ténybeli következtetéseket tartalmaz, tovább az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének sem tett megfelelően eleget. Mindezek alapján álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező határozat iránymutatásait csak csekély mértékben teljesítette. Kifogásolta – az I.r. vádlotthoz hasonlóan -, hogy az elsőfokú bíróság a vádirat megállapításait védence tekintetében kritika nélkül ismételtén átvette, azonban a bizonyítékok felsorolásán túl, azok értékelése nem történt meg. Így nem foglalkozott az elsőfokú bíróság a sértett (sértettl) több vonatkozásban ellentmondó és következtetlen vallomásaival, amelyre emiatt véleménye szerint tényállás nem alapítható, illetve nem értékelte azt a körülményt sem, hogy ezek az ellentmondások nem az időmúlással állnak összefüggésben, hiszen már a nyomozás során és az alapeljárásban is feltárhatók voltak.

[49] Kifejtette a védő, hogy Terhelt2 vallomásainak értékelése a megismételt eljárásban elmaradt annak ellenére, hogy a bírósági eljárásban a vallomástétel magtagadó II.r.

vádolt és sértett1 szembesítésének hiányában is, a korábbi vallomásai és az egyéb bizonyítékok összevetésének nem volt akadálya.

[50] Mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú ítélet változatlanul megalapozatlan, és a bizonyítékok helyes és egymással összevető értékelésével helytállóan a II.r. vádlott bűnösségére kétséget kizáró következtetés nem vonható, ezért az ellene emelt vád alól Terhelt2 II.r. vádlott felmentését indítványozta.

[51] A 2020.LVIII.tv.211.§ (2) bekezdése értelmében I.r. vádlott által tett indítványnak megfelelően, a Be. 599.§ (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen az I.r. vádlott védője előadta, hogy védence a fellebbezése írásbeli indoklásában minden lényeges részletre észrevételt tett. Kiemelte, hogy a hatályon kívül helyező határozat iránymutatásai pontosak és egyértelműek, és álláspontja szerint az I.r. vádlott bűnösségre – a III/b. tényállási pont kivételével, amelyre nézve beismerő vallomást tett - nem állapítható meg.

[52] Lényegét tekintve az I.r. vádlott írásbeli beadványában foglaltakkal egyezően rámutatott arra, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a vád állításait változatlanul kritika nélkül átvette, és a hatályon kívül helyező határozat iránymutatásait nem teljesítette, az egyes ügyeletek mögötti pénzmozgások változatlanul tisztázatlanok, így a kár összege sem állapítható meg.

[53] A tényállás I. pontjában részletezett – sértett1t érintő – esetekkel kapcsolatban kiemelte, hogy az I.r. vádlott bankszámlájának adatai éppen a vallomását igazolják, de a sértett tekintetében a tévedésbe ejtés, vagy tévedésben tartás, mint a csalás törvényi tényállási eleme, sem állapítható meg.

[54] Az I.r. vádlott terhére rótt ügyvédi visszaélés büntetével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy e bűncselekmény célzatos elkövetést feltételez, és kiemelte azt is, hogy az eljárás során tisztázatlan maradt, hogy az I.r. vádlott mikor és kinek a képviselőjében járt el az egyes ügyeleteknél.

[55] Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azzal az álláspontjával sem, hogy a jelentős időmúlás magyarázatot ad a vallomások közötti ellentmondásokra, különösen az alapkérdések tekintetében.

[56] Az ingatlan adás-vételi szerződések kapcsán a védő rámutatott arra, hogy a sértettek ügyleti szándéka - vallomásaikból is feltárhatóan általuk is tudottan - színlelt szerződésekre irányult.

[57] A titkos adatszerzés alkalmazása a védő álláspontja szerint indokoltan és a törvényi feltételeknek sem megfelelő volt, de számos egyéb bizonyíték van ezen kívül, melyeknek az értékelése a megismételt eljárásban ismét elmaradt.

[58] Az igen jelentős időmúlásra figyelemmel a védő az ügyészség büntetés súlyosítására irányuló indítványát nem tartotta megalapozottnak, figyelemmel arra, hogy ennyi idő után a cselekmények társadalomra veszélyessége is elenyészik.

[59] Összefoglalóan az I.r. vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

[60] Terhelt1 I.r. vádlott felszólalásában a fellebbezése írásbeli indokolásában foglaltakkal egyezően nyilatkozott. Megismételte, hogy nem volt egyetlen esetben sem károkozási szándéka, az ügyel kapcsolatban ő tekinthető károsultnak.

[61] Ismét rámutatott arra, hogy a megismételt eljárásban sem sikerült megalapozott tényállást megállapítani, nincs bizonyíték az ügyletek mögötti pénzmozgásra, és ezt a bankszámlája pénzforgalmi adatai sem igazolják, a jogcím nélküli utalásnak pedig nincs jelentősége.

[62] Terhelt2 II.r. vádlott védője felszólalásában az írásbeli beadványában foglaltakat fenntartva azt emelte ki, hogy a védenca és sértett1 tanú vallomásai közötti ellentmondás helyes értékelésével a II.r. vádlott felmentése indokolt.

[63] Terhelt2 II.r. vádlott felszólalásában úgy nyilatkozott, hogy nem követett el csalást.

[64] A vádlottak utolsó szó jogán nem kívántak további nyilatkozatot tenni.

[65] Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett perorvoslatok közül a másodfokú bíróság Terhelt2 II.r. vádlott tekintetében, a kiszabott büntetés nemére vonatkoztatva ítélte megalapozottnak.

[66] A megismételt eljárásban a közérthetőség és a vádlottak egyértelmű beazonosíthatósága városi szinten a másodfokú bíróság határozatában a továbbiakban – az alapeljárásnak megfelelően - Terhelt2 vádlottat III.r. vádlottként jelöli meg (figyelemmel arra is, hogy az alapeljárásban tanú⁴² jogerősen elítélt terhelt szerepelt II.r. vádlottként).

[67] A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a bejelentett fellebbezésekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 590.§ (1) (2) bekezdésének alapulvételével, a Be. 599.§ (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen teljes körben bírálta felül.

[68] Így mindenekelőtt, a bejelentett fellebbezések irányától függetlenül vizsgálta a büntetőeljárás szabályok megtartását. Ennek során megállapította, hogy a büntetőeljárást az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok eljárási cselekmények időpontjában hatályos rendelkezéseinek alkalmazásával, törvényesen folytatta le, melynek során a megismételt eljárásra vonatkozó, a Be. 632-634. §-okban rögzített rendelkezéseket megtartotta, illetve a hatályon kívül helyező határozat iránymutatásait is szem előtt tartotta.

[69] A Be. 611.§ (1) bekezdésének keretei között, a Be.163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségéhez szükséges bizonyítást lefolytatta.

[70] A megismételt eljárást az elsőfokú bíróság az 1998.évi XIX. tv. (korábbi Be.) hatálya alatt kezdte meg, melynek során az eljárásban résztvevő személyek törvényes jogait maradéktalanul gyakorolhatták, kioktatásuk, figyelmeztetésük teljes körben megtörtént.

[71] Terhelt1 I.r. és Terhelt2 III.r. vádlottakat a szükséges törvényes figyelmeztetéseket követően az elsőfokú bíróság ismételt megkísérlete kihallgatni, majd miután a vádlottak a vallomástételt megtagadták, korábbi vallomásaik ismertetése a Be. 525.§ (1) bekezdése alapján a törvényi rendelkezéseknek megfelelően megtörtént, illetve ennek során a vádlottak észrevételezési jogukat korlátozás nélkül gyakorolhatták, amely jogával az I.r. vádlott igen széles körben, szóban és írásban is élt.

[72] Az elsőfokú bíróság a sértettek és tanú42 – az alapügyben jogerősen elítélt II.r. terhelt - meghallgatása során a tanúbizonyítás szabályait ugyancsak szem előtt tartotta, a megismételt bírósági eljárásban tanúként kihallgatott személyek vallomástételi akadályait, amennyiben annak indokoltsága megállapítható volt, tisztázta.

[73] A 2018. július 1-től hatályba lépő 2017.évi XC. tv. (továbbiakban: Be.) átmeneti rendelkezéseivel összhangban, (Be. 863.§ (3) bekezdése) 2018. július 5-én megtartott tárgyalástól kezdődően az ügyben helytállóan járt el egyesbíróként, és ugyancsak a törvényi rendelkezéseknek megfelelően rögzítette, hogy a korábbi jogszabály alapján végzett eljárási cselekmények a Be. hatályba lépését követően is érvényesek akkor is, ha ezt az új törvény eltérően szabályozza (Be.870.§ (1) bekezdés).

[74] Törvényesen ismertette az elsőfokú bíróság a hamis okmányokkal kapcsolatban tanúként kihallgatott személyek vallomásait, valamint a polgári peres iratok, illetve az országos nyilvántartásokból beszerzett iratok tartalmát, továbbá az igazságügyi elme- és pszichológus szakértői véleményt, az I.r. vádlott egészségi állapotáról készült igazságügyi orvosszakértői véleményt, illetve az igazságügyi írásszakértői véleményt. Ez utóbbi tekintetében a bizonyítás kiegészítése keretében a szükséges körben a szakértői vélemény kiegészítéséről is intézkedett, melyet eljárásában ugyancsak ismertetéssel tett a bizonyítás anyagává.

[75] Terhelt1 I.r. vádlott által a megismételt eljárásban benyújtott aláíráson azonosító vizsgálat megnevezésű, grafológus szakértő által készített beadványt a Be. 198.§ (1) bekezdése értelmében ugyancsak a büntetőeljárási szabályoknak megfelelően értékelte, amikor megállapította, hogy az – törvényi előfeltételek hiányában – vádlotti észrevételként értékelhető.

[76] A titkos információgyűjtés elrendelésére és adatainak felhasználására az eljárásban ugyancsak a hatályos büntetőeljárási szabályoknak megfelelően került sor.

[77] Az elsőfokú bíróság ítélete a [622] bekezdésében pontosan jelölte meg, hogy az I.r. vádlott által használt mobiltelefonok tekintetében a különleges technikai eszköz használatát a bíróság nyomozási bírója milyen határozattal és időtartamban engedélyezte, illetve az erre az időszakra vonatkozóan a lehallgatott hanganyagot pontosan rögzítette. Helytállóan hangsúlyozta az elsőfokú bíróság azt is, hogy a leplezett eszköz használata tekintetében a Be. 872.§ (1) bekezdése értelmében az engedélyezés időpontjában hatályos eljárásjogi szabályok irányadók, és ennek az eljárásban felhasznált bizonyítási eszköz megfelelt.

[78] Kétségtelen, és ez a hatályon kívül helyező határozatban is kifogásolt körülmény volt, hogy a lehallgatás tartalma kivonatolt formában – így nem kizárhatóan szubjektív tartalommal – került az iratok között bemutatásra, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy már az alapeljárásban is sor került a hanganyagok vádlottak számára hozzáférhetővé tételére, majd a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló és számítógépes felhasználásra alkalmassá tett felvételeket – miután azok szó szerinti leírására az eljárásban az ügyészség részéről nem volt lehetőség – tartalmának ellenőrzése céljából teljes terjedelemben lejátszotta, melynek során az I.r. vádlott észrevételezési jogával részletesen élt, egyben a jelenlévők a hangfelvételek tárgyalási jegyzőkönyvben történő szó szerinti rögzítését nem kérték. Mindezek alapján az I.r. vádlottnak az a fellebbezésben foglalt kifogása, hogy a megismételt eljárás során a lehallgatási jegyzőkönyvek pontos, szó szerinti tartalmának ellenőrzése elmaradt, megalapozatlan, mint ahogy védőjének az az észrevétele is, hogy a titkos adatszerzés elrendelése, alkalmazása az eljárásban törvénytelen volt.

[79] Megállapítható továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt bizonyítási eljárást az ügy eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta, és az így beszerzett személyi és tárgyi bizonyítékokat túlzóan részletesen, az eljárás különböző szakaszaira kiterjedően, szinte szó szerint ismertette.

[80] Így gyakorlatilag a vádlottak, sértettek és tanúk valamennyi vallomása, illetve az elsőfokú bíróság által értékelt tárgyi bizonyítékok tartalma pontosan és iratszerűen az ítéletben rögzítésre került. Ezen túlmenően tényállási pontonként az iratok tartalmára vonatkozó pontos hivatkozások mellett megjelölte azokat az okirati bizonyítékokat, amelyeket értékelési körébe vont, valamint a releváns, ítéleti tényálláshoz kapcsolódó, bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés során beszerzett hanganyagokat is leírta.

[81] A hatályon kívül helyező határozat iránymutatásainak megfelelően – kiemelve sértettl sértett sérelmére elkövetett cselekményeket - foglalkozott az elsőfokú bíróság az I.r. vádlott városlemi védekezéseivel, majd valamennyi tényállási pont tekintetében összefoglalóan ismertette, hogy azt álláspontja szerint mely bizonyítékok cáfolták.

[82] Terhelt2 III.r. vádlottal közös cselekmény tekintetében (I/g.pont) pedig ugyanígy – felsorolás-szerűen - jelölte meg, hogy mely tények alapján tartotta elfogadhatatlannak a vádlottak előadását.

[83] Mindezek mellett a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettség teljesítését változatlanul nem tartotta teljeskörűnek, ugyanis a bizonyítékok utalásszerű felsorolása

eredményeként nehezen követhető, hogy az egyes tényállási pontok megállapítása során az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok köréből melyiket és miért fogadta el.

[84] A személyi körülmények tekintetében [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont] az ítéltábla – a rendelkezésre álló erkölcsi bizonyítványok, valamint a másodfokú tárgyaláson megtett nyilatkozatok alapján azt rögzíti, hogy Terhelt2 III.r. vádlottal szemben az elsőfokú ítélet [15] bekezdésében megjelölt büntetőeljárást a helység2i XX-XXI-Xkerület6 Ügyészség B.46/2020. számú határozatával – feltételes ügyészi felfüggesztést követően - 2021. február 23. napján megszüntette.

[85] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, azonban az iratokból megállapíthatóan a Be. 592. § (2) bekezdés a), és c) pontja értelmében – hiányosságokból és iratellenes megállapításból fakadóan - részbeni megalapozatlansági hibában szenved, melyet a másodfokú bíróság a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében eljárva – az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő iratok tartalma alapján - az alábbiak szerint küszöbölte ki:

[86] Az elsőfokú ítélet indokolásának bevezető részét a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy az ítélet [3] bekezdését követően beilleszti, hogy az ügyészség 2014. június 27. napján a vádat a tényállás 1/a, 1/b, 1/e pontjai tekintetében, továbbá a II. és III. pontok tekintetében az alábbiak szerint módosította:

Az I/a. pont tekintetében a vádirat 2. oldal utolsó mondatát azzal egészítette ki, hogy „Ezen túl I.r. vádlott a 2004. évben azt állítva, hogy valaki meg akarja venni a helység39i ingatlant, és a pénz az ő vételár-előlege, 300.000-forintot adott át sértett1nak.

A vádirat 3. oldal 2. mondatában a 3,25-öt, 3,55millió forintra módosította.

Az I/b. vádponttal kapcsolatban a 2. sorban a 14 milliót 10 millióra, a második bekezdésben a 14 millió forintot 10 millióra módosította.

I/e. vádpont első bekezdés utolsó mondatában „a szerződésben szereplő összeget” helyett a „kölcönszerződésben szereplő összegként, plusz szerződésben nem rögzített, tanú53nak adandó kölcsönként összesen 10.350.000-forintot”-ra módosította.

Az 5. oldal 2. bekezdésében a 9 millió forintot 10.350.000-forintra módosította.

A 6. oldal 4. bekezdésében a 105.850.000 forintot 103.200.000-forintra módosította, a 31.400.000 forintot 32.450.000-forintra módosította.

A II. vádpontot a 7. oldal 2 bekezdését úgy módosította, hogy „A szerződés kapcsán Terhelt1 és sértett1 12 millió forintot vettek át sértett2től, amelyből 2-2 millió forintot megtartottak. A szerződésbe 8 millió forintot írtak bele, de Terhelt1 csak 5 millió forintot adott át tanú26nak, azt állítva, hogy a többi sértett1 jutaléka.”

A 3. bekezdés utolsó mondatában az „ekkor” szót mellőzte, az utolsó mondatban a kárértéket 12 millió forintra módosította.

A III. pont 2 bekezdés utolsó előtti sora „a pénzt átvette” kifejezést az alábbiakra módosította:” a vételár állítólagos kifizetése fejében sértett³ elengedte a Terhelt¹nal szemben fennálló 8 millió forintos követelését. Terhelt¹ ...”

[87] A 2015. október 28. napján tartott tárgyalás során az ügyész vádbeszédében a vádat az ügyvédi visszaélés büntetése tekintetében 3 rendbelire módosította azzal, hogy a tényállás II. pontjában leírt, Btk. 247.§ (1) bekezdésébe ütköző bűncselekmény elévült.

[88] Az elsőfokú ítélet [18] bekezdését követően az alábbiakat illeszti be:

[89] sértett² sértett (tényállás II. pont) sértett¹ sértettel állt baráti és üzleti kapcsolatban, melynek során több esetben adott át részére pénzösszegeket „brókerkedés” céljából. Ezek az üzletek minden esetben sikeresek voltak, nyereséggel záródtak. Ezt követően alapították meg közösen az cég³ Kft-t, amellyel kapcsolatos ügyvédi tevékenységet Terhelt¹ látta el, így került kapcsolatba I.r. vádlottal. Ezt követően a cég pénzügyeit sértett¹ intézte, de sértett² tudomással bírt arról is, hogy I.r. vádlott közreműködésével sértett¹ terhelt¹ a kft. pénzét különféle ingatlan ügyletekbe fektette.

[90] sértett³ sértett (tényállás III. pont) Terhelt¹ I.r. vádlottal ápolt hosszabb ideje baráti kapcsolatot, majd, amikor a sértett szociális körülményei megromlottak, az I.r. vádlott ajánlott számára munkaszerződést az által létrehozott alapítványnál, illetve felajánlotta azt is, hogy amennyiben a sértettnek van megtakarított pénze, az ügyvédi irodába érkező kedvező adás-vételi lehetőségekről is értesíti őt.

[91] sértett⁴ sértett (tényállás IV. pont) I.r. vádlott testvérén, tanú³³n keresztül ismerte meg Terhelt¹ I.r. vádlottat, aki ügyvédként közreműködött a fiával közös cégéhez kapcsolódó szerződések megkötésében, majd I.r. vádlott üzletfeleket ajánlott neki pénzkölcsönre és ingatlanbefektetésekre.

[92] A történeti tényállás 1/b. pontja (elsőfokú ítélet [22]-[24] bekezdését azzal pontosítja, hogy tanú¹³ nevében az I.r. vádlott által kért kölcsön összege helyesen 14 millió forint volt, és az ennek biztosítékeként és I.r. vádlott által ellenjegyzett színlelt adás-vételi szerződésben az város¹ cím³⁷ű (az ingatlannyilvántartás adatai szerint ténylegesen tanú¹⁴ tulajdonát képező) ingatlan vételáraként is ez az összeg szerepel (nyom. iratok II/255. oldal). Majd a 2003. március 11. napján készített színlelt 10.200.000 forintról szóló és I.r. vádlott által ugyancsak ellenjegyzett kölcsönszerződés, a korábbi adás-vételi szerződéssel kapcsolatos elszámolás eredménye, vagyis a készítésének időpontjában fennálló tartozást rögzíti. 2003. július 2-i dátummal a korábbi színlelt adás-vételi szerződést felbontó – szintén hamis tartalmú - okirat készült, ezt követően az I.r. vádlott a fennmaradó 10 millió forint kárt sértett¹ részére megtérítette.

[93] I/c ponttal kapcsolatban annyi kiegészítés szükséges, hogy a 2002. október 22. napján készült és az I.r. vádlott által ellenjegyzett adás-vételi szerződésben előadóként megjelölt tanú50 (a megadott adatok alapján) fiktív személy, a szerződés szerinti személyazonosító szám és adóazonosító szám más-más létező személyekhez tartozik.

[94] A tényállás I/d pontja szerint megállapított 25.200.000 forint kárból az I.r. vádlott 12 millió forint körüli összeget fizetett vissza sértett1nek, míg az I.r. vádlottnál „maradt”, 14 millió Ft. körüli összeg került az I/f.pont alatti újabb kölcsönügyletbe beszámításra.

[95] Az I/f. ponttal kapcsolatban az város1 helyrajzi szám7 és jelzálogként fedezetül felajánlott ingatlan az I.r. vádlott által ellenjegyzett szerződéstől eltérően természetben helység24 utca7 utcában található, és város1 megyei jogi város tulajdonában áll. A tanú4 és sértett1 között készített és I.r. vádlott által ellenjegyzett hamis adás-vételi szerződést követően, 2004. február 26. napján a korábbi, tanú54ral kötött „adás-vételi szerződést felbontó okirat” készült, illetve ugyanekkori keletkezett az I.r. vádlott által ellenjegyzett építési szerződés is, amelyben sértett1, mint az ingatlan tulajdonosa, megrendelő a tanú4val megkötött szerződés tárgyául szolgáló ingatlanra, a nem létező cég10 Kft-vel építési szerződést kötött. tanú4 az ingatlant sértett1 részére nem ajánlotta megvételre, a szerződésen nem a saját aláírása szerepel.

[96] Az elsőfokú ítélet 8. oldal [36] 12. sorában az állítólagos kölcsönvevő személy nevét tanú54ra helyesbíti.

[97] A tényállás I/g. pontját a másodfokú bíróság annyiban pontosítja, hogy Terhelt2 III.r. vádlott 2004. április 7. napján írta alá tanú14 néven az cím33 szám alatti ingatlannal kapcsolatos – színlelt – adás-vételi előszerződést, amelyben az ingatlan „vételárát” 27 millió forintban határozták meg, és ekkor – ténylegesen kölcsönként – sértett1 4,4 millió forintot adott át I.r. vádlott jelenlétében. Az ezt követően 2004. április 30-i keltezésű adás-vételi szerződés az ekkor átadott további 4 millió forintot és sértett1 által számított kamatot is magába foglalva tartalmazta a 9.850.000 forintot, mint a „vevő” által kifizetett összeget. Az ezt követően, 2004. május 25-én kelt ugyanezre az ingatlanra vonatkozó, ugyanezen felek által jelzett adásvételi szerződésben megjelölt 13.350.000 forint előleg összeg az I.r. vádlott által a III.r. vádlott nevében kért és sértett1 terhelt1 által 2004. május 26. napján a III.r. vádlott számára küldött további 3.850.000 forintot és az előzőekben megjelölt 9.850.000 forintot jelentette. Ezen felül – most már az ingatlan vételár-részleteként sértett1 2004. július 15. napján 3,5 millió forintot, 2004. augusztus 8. napján 2,2 millió forintot és 300.000 forintot fizetett meg I.r. vádlott kezéhez.

Ugyanezen tényállási ponttal kapcsolatban a [38] bekezdés utolsó mondatát úgy helyesbíti, hogy sértett1 az I.r. vádlott felhívására - az állítólagos tanú56 vételi ajánlataként átvett - 500.000 forintot két részletben fizette be tanú17 számlaszám2 számlaszámára (nyom.iratok I/85. oldal).

[98] sértett1 sértett a sérelmére elkövetett bűncselekményekkel okozott 32 millió forint és járúékaira nézve jelentett be polgári jogi igényt, amelynek biztosítására az I.r. és II.r. vádlottak fellelhető vagyonára zár alá vétel elrendelését indítványozta.

[99] Ennek alapján a Budakörnyéki Bíróság 4.Bny.37/2009/2. számú, a helység² Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1.Bnf.218/2009/2. számú végzése folytán 2009. április 28. napján jogerős végzésével Terhelt¹ I.r. vádlott tekintetében a helység¹ belterület hrsz.helyrajzi szám¹⁰ szám alatt bejegyzett (irányítószám helység¹, cím¹ szám) alatti lakóház 1/1 tulajdoni hányadára, valamint Terhelt² III.r. vádlott helység² XX. belterület 176531 hrsz. szám alatti (Cím³) ingatlan vonatkozásában zár alá vételt rendelt el.

[100] A tényállás II. pontja tekintetében a [43] bekezdés elejére a másodfokú bíróság beilleszti, hogy tanú²⁷ nyújtotta be a keresetet 2002. április 2. napján, továbbá az [53] bekezdés úgy pontosítja, hogy sértett² sértettnek okozott 12 millió forint kárból 10 millió forint körüli összeg tért meg, a fennmaradó összegre a sértett polgári jogi igényt terjesztett elő.

[101] A tényállás III/b. pontja tekintetében a [62] bekezdés 7. sorát azzal egészíti ki, hogy „A megállapodás szerint sértett³ a szerződés fejében havi 20.000-forintot fizetett Terhelt¹nak,...”.

[102] A tényállás IV/a pont [65] bekezdés 5. sorának végén a 2000. évszámot 2008.-ra, továbbá a [73] bekezdésben a 2005. évszámot 2008.-ra javítja ki.

[103] a [74] bekezdés 4. sorát úgy helyesbíti, hogy „... engedményezi tartozás fejében azzal, hogy ha 2009. április 30. napjáig nem történik meg az alaptartozás kiegyenlítése, ezen szerződés hatályát veszti.”

[104] A tényállás IV/b. pontjának [78] bekezdés 10 sorában tanú³⁹ a 2004. március 10. napján készült hamis tartalmú adás-vételi szerződés szerint helyesen 2004. április 15-napjáig vállalt kötelezettséget a helység²⁹, helyrajziszám¹³ hrsz. ingatlan eladására.

[105] Az így korrigált tényállás megalapozott, mentes a Be. 592. § (2) bekezdésében írt hibáktól, és így a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[106] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettsége teljesítése során helyesen mutatott rá arra, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmények mögött az I.r. vádlott és a sértettek között olyan, szövevényes és rendszeres „üzleti” kapcsolat tárható fel, melynek célja a színlelt vagy valós szerződések, követelések megszerzése révén anyagi haszon elérése volt. Ez egyértelműen feltárható sértett¹ vallomásaiból, de sértett³ is úgy nyilatkozott, hogy az I.r. vádlott felajánlotta számára, hogy megtakarítását ilyen módon befektetve a banki kamatot meghaladó nyereségre tehet szert, de sértett² és sértett⁴ sértettek is hasonló módon nyilatkoztak.

[107] A sértettek, illetve az I.r. vádlottal kapcsolatban álló tanúk vallomása alapján az is egyértelműen igazolás nyert, hogy az I.r. vádlott az ügyvédi foglalkozásával összefüggésben, az ennek során birtokába került információk és adatok felhasználásával kezdeményezte az

[114] Az elsőfokú ítélet sértettl sértett tekintetében indokoltan mutatta be, hogy mikor és milyen okból került kapcsolatba Terheltl I.r. vádlottal, és a másodfokú bíróság a többi sértett tekintetében – éppen a bűncselekmények jellege miatt – ugyancsak szükségesnek ítélte ennek rövid ismertetését.

[115] Az indokolási kötelezettség hiányosságait kifogásoló védelmi fellebbezésekkel kapcsolatban a másodfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az elsőfokú bíróság az I.r. vádlott védekezését, illetve a II.r. vádlott korábbi vallomását és bejelentését, továbbá az ehhez kapcsolható egyéb bizonyítékokat is nagyfokú részletességgel ismertette, azok értékeléséről azonban – ítéletszerkesztési hiba folytán – csak a tartalmuk visszautalás-szerű hivatkozásával és nem egymással összevető értékelésével adott számot.

[116] Maradéktalanul egyetértett a másodfokú bíróság ugyanakkor azzal az elsőbírói állásponttal, hogy az ügy sajátosságai, valamint a cselekmények elkövetése óta eltelt rendkívüli időmúlás okán, a rendelkezésre álló bizonyítékok közül elsősorban az objektív, leginkább tárgyi bizonyítékok bírnak kiemelt jelentőséggel, és ezekkel összevetve szükséges, és lehetséges vizsgálni, értékelni a vádlotti és tanúvallomásokat.

[117] Arra is indokoltan utalt az elsőfokú bíróság, hogy a bírói engedéllyel végzett titkos adatszerzés eredménye jelen ügyben önmagában azért nem bír döntő jelentőséggel, mert elrendelésére csak sértett1 feljelentését követően került sor, azonban tartalmából az egyéb bizonyítékok összevetésével lehetőség nyílt az eljárásban szereplő személyek közötti kapcsolat, a cselekményekkel összefüggő szerepük feltárására. Általánosságban a lehallgatási anyagból az feltárható volt, hogy Terhelt2 III.r. vádlott és az I.r. vádlott folyamatos kapcsolatban álltak, a már megindult büntetőeljárással kapcsolatban több esetben egyeztek, beszéltek meg személyes találkozót ebből a célból. [elsőfokú ítélet 624., 628., 629., 641., 642., 676., 696., 705. bekezdések]

[118] Egyértelmű a lehallgatási anyag kapcsán az I.r. vádlott irányító, szervező szerepe, amelynek megfelelően a vádlott-társait - tanú43t, tanú42t, terhelt2t – de a tanúként szereplő tanú33t, sértett4et is instruálta, illetve a vallomástételükben befolyásolni igyekezett őket, a védekezésének megfelelő álláspontját hangsúlyozva, azt átismételte velük. [elsőfokú ítélet 640., 667., 670., 676., 679., 684., 692., 693., 695. bekezdések]

[119] Az I.r. vádlott eljárás során a bűnösségét a vád tárgyává tett bűncselekményekben nem ismerte el, a nyomozás során – előbb tanúként, majd gyanúsítottként - tett vallomásait a bírósági eljárásban nem tartotta fenn. Úgy nyilatkozott, hogy a sértettek le akarják járatni, és hazudnak, de az I/c. pont alatti vádpontban a közjegyzői eljárással, illetve a magánokirat-hamisítással kapcsolatban a felelősségét elismerte. (helység2 Megyei Bíróság 16.B.84/2009/25. jegyzőkönyv 4-5. oldala) A tanú43val kapcsolatos cselekmény tekintetében ténybeli beismerő vallomást tett azzal, hogy ő beszélt rá a szerződésre, ténylegesen tanú43nak nem volt vásárlási szándéka, míg a hivatali bűncselekménnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy amennyiben ez bűncselekmény, akkor sem érzi magát bűnösnek benne.

[120] A megismételt eljárásban a büntetőjogi felelősségét szintén tagadta, de tartalma szerint az előzőeknek megfelelő, részben ténybeli beismerő vallomást, illetve nyilatkozatokat tett.

[121] Terhelt2 III.r. vádlott a bűnösségét ugyancsak vitatta, azonban vallomást már gyanúsítottkénti meghallgatása során sem kívánt tenni, majd a bíróság eljárás során a hallgatás jogával élt, így szembesítésére a vádlott-társával és sértett1-val sem kerülhetett sor.

[122] A vádlottaknak a tényállás I/g pontjában részletezett, közös cselekménye kapcsán a hatályon kívül helyező határozatban megfogalmazott iratellenesség kiküszöbölése során az elsőfokú bíróság kellő alapossággal vizsgálta az okirati bizonyítékok és az írásszakértői vélemény alapján sértett1 sértett vallomásának hitelességét, illetve az I.r. és III.r. vádlott – tulajdonképpen – egybehangzó – nyilatkozatait, amely szerint sértett1 volt az, aki a hamis személyi igazolványt biztosítva arra kérte a III.r. vádlottat, hogy a színlelt adás-vételi szerződést, majd a szerződések módosítását 600.000 forint ellenében írja alá, más személyek felé fennálló tartozásának igazolása városlelkében.

[123] Az elsőfokú bíróság ekörben kifejtett indokai logikusak. A másodfokú bíróság azonban az iratok (2004. április 7-i, április 30-i és május 25-i keltezésű adás-vételi szerződések, a 2004. szeptember 14-i tanú14 néven aláírt nyilatkozat és szakértő8 igazságügyi írásszakértő véleménye) tartalma alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást szükségesnek ítélte kiegészíteni azzal, hogy tanú14 nevében a 2004. április 7-i keltezésű adás-vételi előszerződés aláírása származik Terhelt2 II.r. vádlottól, majd az ezt követően keletkezett szerződések, valamint a 26 millió Ft tartozás elismeréséről szóló nyilatkozat Terhelt2 III.r. vádlott írásának másolatai. Ez pedig sértett1-nak azt a vallomását támasztja alá, hogy kizárólag egy alkalommal, az első 4,4 millió Ft kölcsön átadásának időpontjában találkozott személyesen „tanú14-val”, majd ezt követően a további pénzüsségeket minden esetben az I.r. vádlott számára adta át. Ugyancsak a sértett vallomását támasztja alá, hogy a szerződésekben szereplő és átadott összegek tekintetében is következetesen nyilatkozott, és pontos magyarázatát adta annak, hogy az általa átadott vételár-előleg összege az egyes szerződésekben miért eltérő, illetve az milyen részösszegekből tevődött össze.

[124] Tekintettel arra, hogy kétséget kizáróan bizonyításra került az a tény, hogy a tanú14-ként sértett1 sértettel kapcsolatba lépő személy Terhelt2 III.r. vádlott volt, logikus következtetés vonható le arra, hogy az I.r. vádlottal már korábban is kapcsolatban álló III.r. vádlott, az I.r. vádlottal történő egyeztetés után kereste meg a sértettet pénzkölcsönzés céljából. Ezt igazolja az is, hogy sértett1 vallomása szerint „tanú14” az édesapjával, tanú13-fel kötött korábbi üzleteire hivatkozott, amely a tényállás I/b. pontjában leírt cselekménnyel függ össze, és amelyben a színlelt adás-vételi szerződés, majd hamis aláírással ellátott kölcsönszerződés Terhelt1 I.r. vádlott közreműködésével és ellenjegyzése mellett jött létre.

[125] sértett1 – az I.r. vádlott által sem vitatottan – vallomásaiban előadta, hogy a tényállás I/b pontjában leírt szerződések során került kapcsolatba az általa tanú13-ként megismert személlyel olyan módon, hogy a kölcsön fedezeteként felajánlott cím33 alatti ingatlant megtekintették, ahol az ott tartózkodó személy tanú13-ként mutatkozott be. Itt utalt a másodfokú bíróság arra, hogy utóbb, a tanú14-val kapcsolatos ügyben egyértelműen igazolást nyert, hogy az I/b pont alatti szerződéseket a sértett nem tanú13-fel, hanem ezen a néven bemutatkozó más személlyel kötötte.

[126] E pontban (I/b.) a szerződések tartalma és sértett1 vallomása alapján pontosította a másodfokú bíróság a színlelt adás-vételi szerződésben meghatározott, de ténylegesen

kölcsönként átadott összeget 14 millió Ft-ra azzal, hogy utóbb az I.r. vádlott által visszafizetett összeg – melyből tanú48 által biztosított rész is kifizetésre került - figyelembevételével szerepel a 2003. március 11-i kölcsönszerződésen 10.200.000 forint.

[127] Utal arra is a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság által I.r. vádlotti észrevételként értékelt „aláírásonosító vizsgálat” elnevezésű irat megerősíti azt a ténymegállapítást, hogy a szerződéseken szereplő tanú13 aláírás hamisítvány, és erről a szerződéseket ellenjegyző I.r. vádlottnak nyilvánvalóan tudomással kellett bírnia.

[128] Összességében az elsőfokú bíróság sértett1 sértett sérelmére elkövetett bűncselekmények tekintetében kellő indokát adta annak, hogy a rendelkezésre álló és tényállási pontonként megjelölt bizonyítékok tükrében miért tekintette vallomásait hiteltérdemlőnek, szemben az I.r. vádlott eljárás során többször módosított és az eljárás (vád) keretein túlmutató vallomásaival szemben.

[129] Így a tényállás I/a pontjában leírt – tanú47 ügyként jelölt – cselekménnyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság rendelkezésére álló és sértett1 vallomását altámasztó okirati bizonyítékokon (519-522 bekezdés) túl, a másodfokú bíróság álláspontja szerint tanú9 tanú vallomása érdemel kiemelés, amelyből egyértelmű (és okirati bizonyítékkal is igazolt), hogy a 750.000 forintot ő utalta át sértett1 számlájára, azonban a közreműködése az ügyletben érthetetlen, mert amennyiben ez – az I.r. vádlott vallomásának megfelelően - a tanú23 féle ügyletből származó és I.r. vádlott irodájába bevitt pénz volt, úgy miért kellett ezt a tanúnak átutalással, a saját nevében teljesíteni.

[130] Az I/c. ponttal kapcsolatban ugyancsak az okirat bizonyítékok döntő jelentőségét kell kiemelni (526-534 bekezdés) azzal, hogy sértett1 vallomását e bizonyítékok, továbbá tanú51 érdektelen tanú vallomása, és az általa tett feljelentés ezzel megegyező tartalma is alátámasztotta. A tényállást ebben a tekintetben a másodfokú bíróság kizárólag annak hangsúlyozásával egészítette ki, hogy tanú50 nem létező személy, de a megjelölt személyes adatai valóságos személyekhez köthetőek.

[131] Megjegyzést városlemel az is, hogy sértett1 a tényállás I/c pontjával kapcsolatban tett eltérő vallomásaira megfelelő és elfogadható magyarázatot adott, melyet a későbbiek során következetesen fenntartott. Továbbá a sértett szavahihetőségét támasztja alá a másodfokú bíróság álláspontja szerint az is, hogy az I.r. vádlott által utóbb megfizetett összegek tekintetében korrekt vallomásokat tett, amely alapján megállapítható volt az okozott kár nagy részének megtérülése.

[132] Az I/d. pont tekintetében az I.r. vádlott által visszafizetett, illetve a f) pontba tovább forgatott pénzösszeget jelölte meg a másodfokú bíróság azzal, hogy az okozott és megtérült kárösszeg tekintetében ez relevanciával nem bír.

[133] Az I/f tényállás tekintetében – tanú54 féle kölcsön – a másodfokú bíróság sértett1 szavahihetőségének alátámasztásaként értékelte – és ezt a tényállásban is indokoltnak ítélte feltüntetni – hogy a nem létező tanú54ral kötött kölcsönszerződés biztosítékaul kikötött jelzálogjog fedezetéül szolgáló ingatlan ténylegesen város1 város tulajdonában állt, illetve

tanú4 tanú és sértett1 között megkötött adás-vételi szerződésről tanú4 úgy nyilatkozott, hogy ilyen ügylet nem volt, azon nem az ő aláírása szerepel, illetve ezzel a hamis szerződéssel „megvásárolt” ingatlannal kapcsolatban megkötött építési szerződésben szereplő cég10 nem létezik, ellenben a cég10 Bt. társasági szerződését az I.r. vádlott készítette, amely az ügyletben nem vett részt, ténylegesen 2002 óta nem működik(tanú5 kültag vallomása)

[134] Az I.r. vádlott védekezését meggyőző érvek mentén cáfolta az elsőfokú bíróság, ebben a tekintetben a másodfokú bíróság annyi kiegészítést látott indokoltnak, hogy az I.r. vádlott által ellenjegyzett felbontó okiratok védekezésének megfelelő felhasználása abban a tekintetben sem értelmezhető, hogy a fiktív személyek nevére kötött különféle szerződések felbontására miért volt szükség, ha a szerződések kizárólag sértett1 sértett tartozásának igazolására szolgáltak. Ugyanígy nem illeszthető logikailag az I.r. vádlott e védekezésébe az sem, hogy az egyes színlelt szerződések többszöri módosítása, jogcímének megváltoztatása milyen módon szolgálta volna sértett1 tartozásainak elodázását.

[135] II. pontban részletezett, sértett2 sértett sérelmére elkövetett vagyon elleni bűncselekménnyel kapcsolatban a másodfokú bíróság a nyomozati iratok II/326. oldalán fellelhető megállapodás, valamint sértett2 sértett vallomásai (16.B.84/2009/41., 6.B.8/2017/54-58.) alapján pontosította a megtérült kár összegét, illetve rögzítette azt is, hogy a fennmaradó összegre a sértett polgári jogi igényt terjesztett elő.

[136] A tényállás II. III. és IV. pontjaiban foglalt cselekmények tekintetében az elsőfokú bíróság indoklási kötelezettségét a szükséges mértékben teljesítette, amikor kifejtette, hogy az I.r. vádlott védekezésével szemben miért a sértettek ebben az esetben is döntően okirati bizonyítékokkal, de tanúvallomásokkal is alátámasztott vallomását fogadta el a tényállás alapjául (elsőfokú ítélet 759-766 bekezdés).

[137] Megjegyzendő, hogy a tényállás III. pontjában írt cselekmények tekintetében az I.r. vádlott ténybeli beismerő vallomást tett, kizárólag a bűnösségét vitatta, melyet a rendelkezésre álló bizonyítékok meggyőzően cáfoltak. Így tanú43 vallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a gönyüi ingatlan (III/a. pont) adás-vételével kapcsolatban az I.r. vádlott kérésére és utasításának megfelelően járt el, amikor azt előbb sértett3 részére, majd tanú30 és felesége részére is értékesítette, és utóbb a sértett3-féle szerződéssel kapcsolatos felbontó okiratot is aláírta. Ezért I.r. vádlottól 200.000-forintot kapott, illetve sértett3 munkaszerződését szintén I.r. vádlott kérésére látta el tanú63 aláírással, azzal az indokkal, hogy az alapítvány képviselője helység36i lakos, így nem volt elérhető. Az ezt alátámasztó okirati bizonyítékok és sértett3 sértett vallomása alapján az I.r. vádlott szándékos megtévesztő magatartására egyértelmű következtetés vonható, mint ahogy arra is, hogy a fiktív adás-vételi szerződés ingatlannyilvántartásba történő bejegyzésének ügyintézése során közreműködött abban, hogy a közhiteles nyilvántartás valótlán adatokat tartalmazzon.

[138] A hivatali bűncselekmény kapcsán pedig tanú44 vallomása azt igazolja, hogy az I.r. vádlott felkérésére lépett be a rendőrségi nyilvántartási rendszerbe, és adott át információkat sértett3 feljelentésével kapcsolatban, melyet a közöttük történt telefonbeszélgetések lehallgatási anyaga is alátámasztott (664., 668. bekezdések).

[139] A tényállás IV. pontjában írt, sértett⁴ sértett sérelmére elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatban a sértett vallomását ugyancsak alapvetően az elsőfokú bíróság által értékelt (607. – 618. bekezdésben ismertetett) okirati bizonyítékok, valamint tanúvallomások is alátámasztották, melyek értékeléséről az elsőfokú bíróság megfelelően számot adott (elsőfokú ítélet 765.-766. bekezdése).

[140] Az elsőfokú ítélet helytállóan utalt arra, hogy az I.r. vádlott tekintetében nem hagyható figyelmen kívül valamennyi bűncselekmény esetében az azonos elkövetési magatartás, amelynek célja az volt, hogy színlelt, és valótlan tartalmú polgári jogi ügyeletek révén a sértettektől jogtalan haszonra tegyen szert, majd amikor a sértettek ezt felfedezve a követelésüket érvényesíteni kívánták, azt további ügylettekkel akarta ellehetetleníteni, vagy végső esetben további jogügyletből befolyó összegből részben, vagy egészben utóbb azokat teljesítette. Mindezt pedig az ügyvédi foglalkozása szabályainak megszegésével, annak felhasználásával követte el.

[141] Az elsőfokú bíróság által a bizonyítékok mérlegelésével megállapított és másodfokú bíróság által kiegészített tényállás alapján az I. és III. vádlottak bűnösségére vont következtetés okszerű, a bűncselekmények anyagi jogi minősítése is az alább kifejtett pontosítások mellett törvényes azzal, hogy az I.r. vádlott tekintetében a bűncselekmények elbírálásakor hatályos anyagi jogi rendelkezések – az alkalmazott joghátrány tekintetében - enyhébb elbírálást tesznek lehetővé.

[142] A másodfokú bíróság a fent kifejtettek alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy az elsőfokú ítélet ellen bejelentett és felmentést célzó fellebbezések alapvetően a bizonyítékok bírói mérlegelését támadják, így a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethettek, figyelemmel arra is, hogy ez eltérő tényállás megállapítását feltételezné, amelyre nem volt törvényes ok.

[143] Az I.r. vádlottnak és védőjének érvelése szerint Terhelt¹ I.r. vádlott cselekvősege tekintetében sem a jogtalan haszonszerzési célzat, sem pedig a kár okozása nem állapítható meg, ezért a csalás büntette a törvényi tényállási elemek hiányában a terhére nem állapítható meg.

[144] Ezt az érvelést a másodfokú bíróság – egyetértve az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával – nem osztotta.

[145] Az irányadó tényállás alapján valamennyi sértett vonatkozásában megállapítható az I.r. vádlott tévedésbe ejtő, majd tévedésben tartó magatartása azzal, hogy bár a sértettek az általuk megkötött szerződések tartalma tekintetében tisztában voltak azzal, hogy azok színlelt, nem az írásban megjelöltek szerinti jogügyletet tükrözik, hanem pénzkölcsönzés biztosítékaul szolgálnak, vagy már fennálló követelést takarnak, a kölcsönt igénylő személyek tekintetében, illetve a kölcsön biztosítékszolgáltató ingatlanok és a teljesítési határidők tekintetében az I.r. vádlott a sértetteket – fiktív adatokkal – megtévesztette, majd a szerződésekkel összefüggő pénzeket átvette, saját céljaira fordította. A sértettek tévedését számos esetben további, ugyancsak fiktív tartalmú újabb jogügyletek kezdeményezésével és sok esetben hamisított magánokiratok felhasználásával fenntartotta, és amennyiben a sértettek

a csalárd magatartást felismerték, az általa átvett összegeket részben, vagy egészben utóbb – különböző kifogásokkal élve – teljesítette.

[146] Az I.r. vádlott jogtalan haszonszerzési célzata már a sértetteknek felajánlott ügyetek megkötése előtt fennállt, amelyet a szerződések fiktív tartalma, és többszöri indokolatlan, időhúzó és jogi szakképzettség hiányában nehezen követhető módosítása igazol, és amely végsősoron a sértettek igényének érvényesítését nehezítette meg, vagy tette lehetetlenné.

[147] A kár bekövetkezése pedig a fiktív személyekkel és adatokkal megkötött szerződések tekintetében már a szerződés megkötésekor egyértelműen megállapítható. Az I.r. vádlottnak a későbbi – felelősségre vonás elkerülése érdekében tett – teljesítései az okozott kár enyhítése körében értékelhető magatartások. Az irányadó tényállásból megállapíthatóan I.r. vádlott célja alapvetően különféle jogügylet révén a sértettek pénzének megszerzése volt, így a csalás törvényi tényállási elemei, a tárgyi és alanyi oldala egyaránt megvalósultak.

[148] A csalás tényállásszerűsége szempontjából (alanyi oldalon) annak van jelentősége, hogy az elkövetőnek az adott ügylet létrejöttékor nem áll szándékában az abból következő teljesítés, és az ennek következtében tévedésben lévő sértett úgy rendelkezik a vagyonáról, ahogy azt egyébként nem tette volna. (BH.2021.251.)

[149] Terhelt2 III.r. vádlott tanú14 néven – az I.r. vádlottal történő egyeztetést követően – az város1 cím37 alatti ingatlannal kapcsolatban az előszerződést aláírta, az I.r. vádlottal szándékegységben sértett1 tévedésbe ejtésében közreműködve őt arra bírta rá, hogy az általa kölcsön, majd adás-vételi szerződésre módosított ügylettel kapcsolatban I.r. vádlottnak 18.650.000 forintot adjon át. III.r. vádlott tekintetében a jogtalan haszonszerzési célzat (vallomása alapján 600.000 forintot kapott az I.r. vádlottól a szerződés aláírásáért), a tévedésbe ejtő magatartás, továbbá a kár bekövetkezésének tudata ugyancsak megállapítható, így a tényállásszerű magatartásával a csalás büntettét társtettesként valósította meg.

[150] Az ügyvédi visszaélés büntette tekintetében az elsőfokú bíróság jogi okfejtése megalapozott, az ehhez kapcsolódó háttérjogszabályokra is kiterjedő, és az I.r. vádlottnak a sértettek tekintetében fennálló jogtalan hátrány okozására irányuló célzata sem vitatható, hiszen az ügyvédi foglalkozásának során birtokába jutott információk felhasználásával, a már többször hivatkozott jogszabályba ütköző (hamis tartalmú) szerződések révén (a bűncselekmények elkövetése idején hatályos) az 1998.évi XI. tv. 16.§ (2) bekezdése szerinti ügyvédi esküjét és e törvény 3.§ (2) és (3) bekezdésében megfogalmazott kötelezettségeit megszegve járt el, továbbá ügyvédi foglalkozását jogellenes tevékenységének leplezésére használta fel.

[151] A hamis okiratokkal és a hivatali bűncselekménnyel kapcsolatos jogi álláspontja az elsőfokú bíróságnak ugyancsak helytálló.

[152] Az előzőekben említettek szerint a másodfokú bíróság az alkalmazott anyagi jogszabály tekintetében nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy I.r. vádlott tekintetében a jelenleg hatályos Btk. 80.§ (2) bekezdése szerinti „középmértékes”

büntetés kiszabási elvekre tekintettel, az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény rendelkezéseinek alkalmazása indokolt.

[153] Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a hivatkozott Btk. rendelkezés nem kötelező jellegű, az csupán egy, a büntetés kiszabása során irányadó szempont, az attól eltérés a büntetés kiszabása körében értékelhető tényezők alapján megengedett, szemben a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó kötelező anyagi jogi rendelkezésekkel.

[154] A feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó jelenleg hatályos anyagi jogszabályok az I.r. vádlott esetében a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja tekintetében – a szabadságvesztés végrehajtása esetén - egyértelműen kedvezőbbek, és a 4/2013.(X.14.) Bk. vélemény iránymutatásának megfelelően Btk. 2.§ (2) bekezdése szerinti elbírálás körébe tartoznak.

[155] Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az I.r. vádlott cselekményeit az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezéseinek megfelelően minősítette, illetve nevezte meg.

[156] Emellett is az elsőfokú bíróság a bűncselekmények minősítése során nem járt el kellő alaposággal, amikor a vagyon elleni bűncselekmények tekintetében az I.r. vádlott esetében az üzletszerűségre vonatkozó törvény helyet nem hívta fel, a bűncselekmény megnevezésénél ellenben, a Be.561.§ (2) bekezdés c) pontját figyelmen kívül hagyva, az üzletszerű elkövetést megállapította, továbbá a folytatólagosan elkövetett cselekmények tekintetében csak részbeni elkövetői minőséget jelölt meg.

[157] Ennek megfelelően a másodfokú bíróság az I.r. vádlott vagyon elleni bűncselekményeit a Btk. 373.(1) bekezdésébe ütköző (2) bekezdés b) pont bc) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja (tényállás I.pont) szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás büntettének, és 4 rendbeli Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pont bc) pontjába ütköző és az (5) bekezdésébe ütköző két esetben folytatólagosan (tényállás II. és III. pont) és két esetben társtettesként (III./a, IV./a.) elkövetett csalás büntettének minősítette.

[158] A közbizalom elleni bűncselekmények közül a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználását (Btk.345.§) az I.r. vádlott két esetben (I/g. és IV/a pont) követte el társtettesként, míg a Btk. 342.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítást a tényállás III/a pontjában leírt magatartással valósította meg.

[159] A hivatali bűncselekmény jogi minősítését a Btk. 305.§ c) pontja szerint minősülő, felbujtóként elkövetett hivatali (vesztegetés helyett) visszaélés büntettére helyesbítette.

[160] A Btk. 285.§ (1) bekezdésébe ütköző, folytatólagosan elkövetett ügyvédi visszaélés büntette tekintetében a másodfokú bíróság megállapította, hogy az ügyészség a vádirattól eltérően a vádlott terhére 3 rendbeli, folytatólagosan elkövetett bűncselekményt látott megállapíthatónak, figyelemmel arra, hogy a tényállás II. pontjában írt cselekménye az I.r. vádlottnak elévült.

[161] Az ügyészség álláspontjával egyetértve az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette erre figyelemmel az I.r. vádlott igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeit 3 rendbelinek, azonban elmulasztott rendelkezni a fennmaradó, és tényállás II pontjában írt bűncselekménnyel kapcsolatban. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság – az ügyészi indítvány alapján – e bűncselekmény vonatkozásában a büntetőeljárást a Btk. 26.§ (1) bekezdésére tekintettel a Be.567.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében megszüntetettnek tekintette.

[162] Az I.r. vádlott esetében a folytatólágosság megállapítása a Btk. 6.§ (2) bekezdésén, a társtettesi elkövetés a Btk. 12.§-án, míg a felbujtói elkövetési magatartás a Btk. 14.§ (1) bekezdésén alapul.

[163] Terhelt2 III.r. vádlott tekintetében a bűncselekmény elkövetésekor hatályos anyagi jogszabály alkalmazása törvényes, és az utóbb részletezett megváltoztatott joghátrány tekintetében is indokolt.

[164] A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket mindkét vádlott tekintetében körületekintően feltárta, azt csupán a III.r. vádlott tekintetében pontosította azzal, hogy a bűncselekmény elkövetése után nevezettel szemben indult büntetőeljárás a jelen ügyben súlyosító körülményként nem értékelhető.

[165] I.r. vádlott tekintetében ellenben a kár nagyobb részének megtérítése az, amely nyomatékos enyhítő körülmény.

[166] Egyetértett a másodfokú bíróság azzal az elsőbírói állásponttal, hogy jelen ügyben olyan rendkívüli (az irányadó büntetési tétel felső határát is jóval meghaladó) és a vádlottak magatartásától független időmúlás állapítható meg, amely a büntetés kiszabása során I.r. vádlott tekintetében a Btk. 82.§ (2) bekezdés c) pontjának kimerítő alkalmazását, míg III.r. vádlott esetében az 1978.évi IV.tv. 87.§ (2) bekezdése d) pontja alkalmazását indokolja.

[167] Terhelt1 I.r. vádlott esetében a másodfokú bíróság döntően e körülményre, valamint rendezett családi, személyi körülményeire, társadalmilag is elismert írói, költői munkásságára tekintettel úgy ítélte meg, hogy a büntetés Btk. 79-a szerinti céljai esetében – az egyébként kizárólag alkalmazandó – Btk. 36.§-án és 37.§ (1)-(2) bekezdés a) pontján alapuló szabadságvesztés büntetés Btk.85.§ (1) bekezdése értelmében történő próbaidőre felfüggesztésére megfelelő alapot adnak. Ma már végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazása sem az egyéni, sem pedig az általános bűnmegelőzés céljaival nem indokolható, ezért az erre irányuló ügyészi fellebbezést a másodfokú bíróság nem ítélte megalapozottnak.

[168] A próbaidő Btk. 85.§ (3) bekezdése szerinti törvényi maximumban történő megállapítását a bűncselekmények tárgyi súlya, többszörös halmazata, illetve a súlyosító körülmények körében értékelt tényezők indokolják, enyhítésére nem volt alap.

[169] A haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekményekre tekintettel az I.r. vádlottal szemben a pénzbüntetés kiszabására a Btk. 50.§ (2) bekezdése alapján került sor, összezszerűségnek megállapítása a Btk. 50.§ (3) bekezdésén, a meg nem fizetése esetére vonatkozó rendelkezés a Btk. 51.§ (1) (2) bekezdésén alapul.

[170] A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a másodfokú bíróság a Btk.38.§ (2) bekezdés a) pontja alapján határozta meg.

[171] A foglalkozásának szabályaival szándékosan bűncselekményeket elkövető I.r. vádlott esetében a foglalkozástól eltiltás a Btk. 52.§ (1) bekezdés b) pontján alapul, annak végleges hatályú megállapítását nevezett vádlott ügyvédi foglalkozás gyakorlására méltatlansága alapozta meg (Btk. 53.§ (2) bekezdés).

[172] Terhelt2 III.r.vádlott esetében a másodfokú bíróság személyi körülményei – kiskorú gyermekéről és unokájáról egyedül gondoskodik - továbbá igazolt betegségei alapján úgy ítélte meg, hogy az 1978.évi IV.tv. 49.§ (1)-(3) bekezdése értelmében alkalmazott közérdekű munka büntetés - a már hivatkozott 1978.évi IV.tv. 87.§ (3) bekezdése alapján, a különös méltánylást érdemlő személyi körülményei alapján - enyhítése indokolt. Erre figyelemmel a III.r. vádlottat az 1978.évi IV.tv. 51.§ (1)-(2) bekezdése alapján pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés napi tételeinek számát a bűncselekmény tárgyi súlyával és a bűnösségi körülmények körben értékelt tényezők figyelembevételével, míg az egy napi tétel összegét a vádlott személyi, jövedelmi viszonyaival arányban állóan határozta meg. A pénzbüntetés meg nem fizetése esetére a korábbi Btk. 52.§-a alapján rendelkezett. A III.r. vádlott esetében a cselekményének elbírálásakor hatályos anyagi jogi rendelkezések a megváltozott joghátrány tekintetében sem eredményezhettek volna kedvezőbb elbírálását, a pénzbüntetés egy napi tételének összegében időközben bekövetkezett változásra figyelemmel.

[173] Az elsőfokú ítélet járulékos kérdésekben meghozott rendelkezései helytállóak, az I.r. vádlott tekintetében a letartóztatásának befejező napja igényelt az iratok tartalmának megfelelő pontosítást, illetve az I.r. és III.r. vádlott személyi adatait a másodfokú bíróság az általuk felmutatott okiratok tartalmának megfelelően egészítette ki.

[174] A bűnjeleket lefoglaló hatóságot és ügyszámát, valamint az I.r. vádlottat terhelő és állam terhén maradó bűnügyi költség összegét az iratok tartalma alapján jelölte meg, illetve helyesbítette a másodfokú bíróság.

[175] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 599.§ (1) bekezdése szerinti nyilvános ülés alapján, a 2020.évi LVIII.tv. 211.§ (6) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be.606.§ (1)-(2) bekezdése értelmében változtatta meg, míg az egyéb rendelkezéseit a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

helység2, 2022. január 7.

dr. Magócsi István s.k.   Barabásné dr. Birinyi Andrea s.k.   dr. Borbás Virág Bernadett s.k.

a tanács elnöke

a tanács tagja, előadó

a tanács tagja

A helység² Környéki Törvényszék 6.B.51/2020/27. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.135/2021/18. számú ítéletében írt változtatással 2022. január 7. napján Terhelt¹ I.r. és Terhelt² III.r. vádlott tekintetében jogerőre emelkedett.

helység² 2022. január 7.

dr. Magócsi István s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Moncz Tímea

tisztviselő